

4^e Pensioennieuwsbrief: mogelijk meer tijd nodig voor integrale afweging

Mei 2020

Inleiding

Het is van onze kant enige tijd stil geweest rond de uitwerking van het Pensioenakkoord, maar de VCP heeft bepaald niet stil gezeten. Integendeel, er is enorm veel werk verzet om de uitwerking van het Pensioenakkoord verder vorm te geven. Minister Koolmees hoopt de klus voor de zomer geklaard te hebben. Zoals er nu naar uitziet sluit de VCP niet uit dat er meer tijd nodig zal zijn om tot een uitwerking te komen die toetsbaar is aan de te behalen doelen. Aan die doelen houden wij onverkort vast.

Tijdslijn

De VCP heeft er nooit een geheim van gemaakt hoe wij de onderhandelingen binnen de speciaal daarvoor opgerichte Stuurgroep zijn ingegaan: we sturen scherp op inhoud en proces. We hebben ook van meet af aan gezegd dat de tijdslijn die minister Koolmees vorig jaar uitstippelde in onze optiek ambitieus is. Nu de zomer nadert neemt de druk toe, maar we zijn er nog niet.

Compleet beeld

De uitwerking van het Pensioenakkoord is complex en dat betekent dat we nauwgezet in beeld moeten hebben hoe een nieuw pensioenstelsel concreet gaat uitpakken voor de deelnemers. Een compleet beeld hebben we op dit moment nog niet en daar zit voor ons de crux op dit moment. We weten gewoon nog niet wat de implicaties zijn van wat er nu ligt. Kortom, het is nog geen gelopen race.

Inhoud

Solidariteit

De VCP heeft vorig jaar ja gezegd tegen het akkoord op voorwaarde dat er een pensioensysteem zou komen waarin de solidariteit diep verankerd zit. Daarmee kunnen voordelen voor iedereen gehaald worden, die anders niet mogelijk zouden zijn. Dat betekent wel dat het aantrekkelijk moet zijn voor alle generaties om hieraan mee te willen doen en dat kan alleen wanneer het systeem uitlegbaar is en iedereen ook zicht heeft op de voordelen. In het huidige systeem voelt dat niet voor iedereen meer zo, dus daar biedt een nieuw systeem kansen.

Doelen

Daarnaast hebben we nog veel doelen omschreven die specifiekere invulling geven aan wat we dan terug willen zien in het nieuwe stelsel en de overgang daarnaartoe. De volgende doelen willen wij er specifiek uitlichten:

- Voor alle generaties moet de ambitie voorop staan. Op grond van de ambitie en een projectierendement wordt de premie vastgesteld. De fiscale ruimte moet deze ambitie faciliteren.
- We brengen perspectief op indexatie weer terug.
- Er blijft voldoende stabiliteit in de uitkering bestaan.
- Het stelsel moet op brede gedragenheid kunnen rekenen onder alle deelnemers.
- In de overgang naar het nieuwe stelsel moet balans in die transitie voor alle deelnemers en alle regelingen centraal staan. Er mogen geen groepen buiten de boot vallen. Waar deelnemers wel geraakt worden moet verplichte compensatie komen voor effecten die optreden als gevolg van de overgang naar het nieuwe stelsel.

Proces

Werkverbanden

Zoals wij eerder in onze nieuwsbrieven hebben gemeld is de uitwerking praktisch belegd in technische werkverbanden waar diverse experts vanuit onze eigen organisaties bij aangesloten zijn. Die werkverbanden zijn eind oktober op stoom gekomen. De resultaten van de individuele werkverbanden worden opgeleverd aan de zogenoemde voorbereidingsgroep waar ook de VCP vinger aan de pols houdt op proces en inhoud. Vanuit de voorbereidingsgroep worden stukken aan de stuurgroep aangeboden waar de bestuurlijke weging plaatsvindt.

Verkenning

Eind vorig jaar bleek dat de geformuleerde doelen lastig te verenigen zijn met alle details over de uitwerking die ook in het SER-advies waren opgenomen. Dat heeft aanleiding gegeven om na te gaan denken over een verdere verkenning van een alternatieve invulling van het solidaire contract. Omdat we hiermee zouden gaan afwijken van hetgeen we in het SER-advies hadden opgenomen zijn wij heel kritisch geweest op de verwoording van de opdracht in deze verkenning. Tot op ministerieel niveau is hierover gesproken. Een alternatief kan goed zijn maar dat doen we alleen om de doelen te realiseren. Die moeten dus overeind blijven staan. Daarnaast zijn wij doorlopend scherp op een correct proces: alle partijen moeten bij de inhoud betrokken zijn om tot een zo goed mogelijk resultaat te kunnen komen.

Dat dit na het moeizaam tot stand gekomen pensioenakkoord geen eenvoudig bijstellingsproces is geweest zal geen verassing zijn. Des te meer omdat de VCP nog een tweede parallelle verkenningsrichting voorstelde. Andere partijen hebben die echter afgehouden. Dit lastige proces is ook de reden dat wij een tijd niet hebben gecommuniceerd. Dat zou ons niet geholpen hebben om tot een goed resultaat te komen.

Voorzichtige conclusie

Realisme

Inmiddels zijn de contouren van de verkenning duidelijk. Een voorzichtige conclusie hierover is dat de richting kansrijk lijkt. Andere partijen hebben de laatste weken in de pers hun optimisme uitgesproken over de voortgang. Hoewel wij dat optimisme inhoudelijk kunnen volgen, lijkt ten aanzien van de tijdslijn realisme meer op z'n plaats. Van de zeer ambitieuze tijdslijn die Minister Koolmees in december in de Kamer heeft neergelegd hebben wij altijd hebben gezegd die te willen nastreven, maar niet ten koste van zorgvuldigheid en goede inhoud.

Er liggen nog veel vraagstukken open. Vraagstukken waar het wel of niet halen van de doelen van afhankelijk is. De effecten voor deelnemers zijn nog niet inzichtelijk en de VCP kan geen 'ja' zeggen tegen een black box. Daar wordt momenteel hard aan gewerkt, maar degelijk werk, waar experts van alle organisaties voldoende bij betrokken zijn, kost tijd. Wij sluiten daarom niet uit dat wij meer tijd zullen moeten nemen om alles voldoende helder te krijgen en daarmee de zomer inlopen.

De VCP zal het nieuwe stelsel vervolgens in zijn totaliteit wegen en beoordelen en daarbij waken over de doelstellingen voor alle generaties.